

RAMLÖSA®

HISTORIA

REDAN 1707

Vatten har funnits på vår planet sedan tidernas begynnelse. Var i tiden börjar historien om Ramlösa? Vi brukar räkna med den 17 juni 1707, för då invigdes Ramlösa Hälsobrunn officiellt. Redan då hade källan under lång tid sagts ha undergörande verkan.

Mannen bakom öppnandet av hälsobrunnen var provinsialläkare och hette Johan Jacob Döbelius. Under sina besök i trakten hade han fått veta att vattnet som rann ur sandstensklippan i Ramlösadalen gjorde människor friskare. Och det berättades att Karl XI:s soldater på 1600-talet varit förlagda här och kurerats från "fältsjukan" skörbjugg – en vanlig åkomma på grund av brist på grönsaker och därmed C-vitamin.

Det var därför den framsynte doktor Döbelius utverkade tillstånd att driva hälsobrunn och den ståtliga invigningen skedde till den unge kungen Karls XII:s ära, dock utan hans närvaro.

ETT VÄLSMAKANDE BOTEMEDEL

Marknadsföringen av det friskgörande Ramlösa Hälsobrunn började tidigt. Redan år 1708 lät Johan Jacob Döbelius ge ut en broschyr som förklarade att Ramlösa hade en mycket god inverkan på hälsan.

Enligt Döbelius skrift kunde vattnet användas för att bota såväl skörbjugg och svindel som gikt och darrande leder. Han ansåg att vattnet utgjorde en förstklassig kur mot hård och bortskämd mage samt "kort och elak anda".

Också brunnsparken beskrevs i all sin förträfflighet, inklusive den vackra naturen. Intresserade läsare kunde också få vetskap om bygdens många sevärdheter och en saklig redovisning av ortens förnämliga postgång.

Dåtidens hälsobrunn uppvisade en seriös hållning till den medicinska kraften i Ramlösa. Brunnsdrickandet var inte bara en njutning, det var ett sätt att återfå livskraften och driva sjukdom ur kroppen.

DET LJUVA BRUNNSLIVET

Hälsobrunnens gäster kom från alla samhällets skikt. Här fanns bönder, hantverkare, advokater, skraddare, adelsmän och militärer. För de allra fattigaste var besöket vid hälsobrunnen kostnadsfritt. Tack vare donationer från de mer bemedlade fick man både dricka av vattnet och genomgå seriös läkarvård.

Själva brunnsdrickningen började klockan fyra på morgonen. Först ut var de fattiga. När de var klara fick bönderna och hantverkarna ta vid. Runt elvatiden kom så det fina folket ner till källan för att fylla sina kristallglas. Man kan förmoda att deras törst var stor efter föregående kvälls festligheter.

Ramlösa utvecklades i takt med att allt fler började strömma till – givetvis först och främst under sommarperioden. Att dricka brunn blev alltmer en trend som spred sig runtom i Europa. För de rika var vistelsen i Ramlösa inte bara hälsobetingat utan i mångt och mycket en nöjesresa.

Visst drack man av vattnet och visst vårdades man av brunnsläkaren, men i huvudsak njöt man av sällskapslivet och det överdådiga utbudet av förlustelser. Ett och annat gott äktenskapsparti gjordes säkerligen upp bland förnäma familjer. Men det glada umgänget gav nog också upphov till äventyr av utomäktenskaplig natur.

DEN NYA KÄLLAN

Under nära två århundraden drack man det vatten som sipprade fram ur sandstenen i Ramlösadalen – dels från en mineralrik alkalisk källa och dels från en järnrik s k surkälla.

Upptäckten av dagens naturliga mineralvattenkälla gjordes först i slutet av 1800-talet och då av en slump. Ett arbetslag borrhade efter kol i närheten av Brunnsparken, men det enda man stötte på var enorma mängder vatten. Borrhålet pluggades varefter arbetslaget besviket återvände hem.

Några år senare, 1895, hade brunnsintendenten problem med pannsten i sina ångpannor och man behövde ett bättre vatten än det som hämtades ur den närliggande bäcken. Dåvarande VD friherre Ugglas föreslog att man skulle pröva vatten från borrhålet. Problemet med pannsten försvann och förbluffade lät man analysera vattnet. Svaret var bättre än man vågat drömma. Vattnet var lika rent och rikt på mineraler som dåtidens storhet, Neuenahrs hälsovatten. En ny era hade inletts.

Man hade upptäckt en hel underjordisk källsjö av det vi i dag känner som det naturliga mineralvattnet Ramlösa.

TIDERNAS ETIKETTER

I början av nittonhundratalet började vattnet spridas utanför själva brunnen. En driftig apotekare Unger skrev kontrakt år 1906 och åtog sig att via apoteket sälja 35000 liter årligen. Man intresserade sig nu även för reklamen och enades om att söka inregistrera en etikett som skulle fästas på varje flaska med uppgifter om vilka åkommor vattnet kunde avhjälpa.

1912 började man slutligen buteljera vid källan för att garantera att vattnet skulle komma konsumenter "i handom" i sin rena och naturliga form. Den första fabriken blev startpunkten som medgav att Ramlösa kunde spridas i allt vidare kretsar i vårt land och även ut i världen – idag exporteras Ramlösa till ett 20-tal länder.

1912 - 20

1928

1935 - 36

1925 - 30

1946 - 48

1950 - 60

1965

1963 - 70

1970-talet

1990-talet

1990-talet

2000

2002

DEN FÖRSTA VATTENFABRIKEN

Att kolsyra vattnet var från början en åtgärd för att skapa hållbarhet och skydd mot främmande ämnen – och en förutsättning för att kunna sälja Ramlösa på fler platser i landet.

Den första vattenfabriken från 1912 var en mycket liten anläggning som inrymdes i ett hörn av ”2:a Klass Badanstalt”. Maskiner och apparater för buteljering och kolsyresättning kostade 6000 kronor och levererades från H.J. Ohlssons Söner i Malmö.

Starten var lyckosam, redan följande år kunde styrelsen rapportera att omsättningen ökat så mycket att man måste bygga ut och anskaffa fler maskiner för att tillgodose efterfrågan. Sammanlagt hade 1 215 000 flaskor producerats första året. Tidningarna uppmärksammade det nya hälsosamma ”bordsvattnet”. Hösten 1913 skrev Svenska Dagbladet att Ramlösa-vattnet vunnit alltmer uppskattning och att förbrukningen fördubblats på ett år. Ett nytt ”varumärke” i ordets moderna mening hade uppstått.

Man beslöt att inregistrera etiketten i Norden och flera europeiska länder och satsa på export. Särskilt försäljningen i Danmark visade goda siffror. Under kriget minskade exporten men 1918 föreslog styrelsen bolagsstämman att utöka aktiekapitalet och satsa på en ny offensiv utomlands.

DOKTORER VAKADE ÖVER VATTNET

Sedan 1912 har medicinsk expertis i form av någon prominent akademiker garanterat vattenkvaliteten. Den förste var kemiprofessorn i Lund, Ivar Christian Berg och den siste var professor Erik Ask-Upmark till 1973. Idag sköter personal på Ramlösa kontrollen dagligen som nu med tekniska hjälpmedel och modern kemi blivit ännu mer noggrann. Löpande tas stickprov där man kontrollerar vattnets renhet, mineralinnehåll och smak.

Johan Jacob Döbelius	1707-1712	Th. Schagerström	1882-1883
Hans Roslin	1713-1726	Nils Samuelsson	1884-1885
Kilian Stobaeus d.ä	1727-1741	Otto Lindfors	1886
Nils Retzius	1742-1745	Alfred Hyllengren	1887-1888
Kilian Stobaeus d.y	1746-1755	C.A Claus	1889-1904
Johan Borg	1756-1757	Kurt Rinman	1905
Johan Lindhult	1757-1758	Ernst Landergren	1906-1911
Eberhard Rosén Rosenblad	1759-1795	Karl Petrén	1912-1921
Peter Unge	1796-1807	Malte Ljungdahl	1922-1924
Eberhard Munck of Rosenschöld	1808-1840	Sven Ingvar	1925-1930
Fredrik Bågenholm	1841-1851	Haquin Malmros	1931-1934
Arvid Bruzelius	1852-1853	Otto Östberg	1935-1938
Fritz Netzler	1854-1873	Erik Ask-Upmark	1939-1945
E. Frick	1874-1875	Johan Rudbeck	1946-1948
Curt Wallis	1876-1881	Erik Ask-Upmark	1949-1973